

Ἡ Διακήρυξις τῆς Ἀγιότητος τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ τῆς Σόφιας

ὑπὸ τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας
–Πατριαρχεῖον Μόσχας

καὶ ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας
–Πατριαρχεῖον Βουλγαρίας

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας –Πατριαρχεῖον Μόσχας (Ρ.Ο.Ε.-Π.Μ.), ἡ ὁποία συνήλθε στήν Μόσχα, κατὰ τὴν 2αν καὶ 3ην Φεβρουαρίου 2016 πολ. ἡμ., ἀπεφάσισε νὰ προβῆ εἰς τὴν Διακήρυξιν τῆς Ἀγιότητος τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ τοῦ Θαυματουργοῦ τῆς Σόφιας.

Ἡ Ἀκολουθία τῆς Ἀγιοκατατάξεως προγραμματίσθηκε γιὰ τὴν 26ην Φεβρουαρίου 2016 πολ. ἡμ., στήν Σόφια καὶ θὰ τελεσθῆ ἀπὸ κοινοῦ, ἀπὸ τὴν Ρωσικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν –Πατριαρχεῖον Μόσχας καὶ τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Βουλγαρίας (Β.Ο.Ε.-Π.Β.)¹.

Ἐν σχέσει μὲ τὰ ἀνωτέρω, ἀνακύπτουν τὰ ἐξῆς ἐρωτήματα.

¹. Ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ, ὁ Θαυματουργὸς τῆς Σόφιας ἀνεκηρύχθη ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τοῦ Πατρῖου Ἡμερολογίου ἐν Βουλγαρίᾳ τὸ 2002.

I. Ἡ Ρ.Ο.Ε.-Π.Μ. καὶ ἡ Β.Ο.Ε.-Π.Β. ἔχουν τὸ ἠθικὸ δικαίωμα νὰ διακηρύσσουν τὴν Ἀγιότητα τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ;

Ἐν πρώτοις, ἡ ἐκκλησιαστικὴ Ἀγιοκατάταξις προϋποθέτει, ὅτι αὐτοὶ οἱ ὅποιοι προβαίνουν στὴν Διακήρυξι τῆς Ἀγιότητος ἐνὸς Ἁγίου σκέπτονται ὅπως ἐκεῖνος καὶ ἀκολουθοῦν τὴν Πνευματικὴ Κληρονομία του, ὡς πατερικὴ. **Ἐὰν** δὲν συμβαίνει τοῦτο, αὐτὸ σημαίνει, ὅτι δὲν ὁρμῶνται ἐκ θρησκευτικῶν κινήτρων γιὰ τὴν Ἀγιοκατάταξι, ἀλλὰ προβαίνουν εἰς αὐτὴν δι' ἄλλους ἐκκλησιαστικο-πολιτικοὺς λόγους.

Ἄρα γε, τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας καὶ τὸ Πατριαρχεῖον Βουλγαρίας φρονοῦν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, μὲ τὸν ὅποιον ἐφρόνει ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ;

1. Περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Νέου Ἡμερολογίου

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐκπρόσωποι τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας καὶ τοῦ Πατριαρχείου Βουλγαρίας, ἔχουν ἀρκετὲς φορὲς προωθήσει τὴν ἄποψι, ὅτι ἂν καὶ δὲν προέβη σὲ δηλώσεις ὑπὲρ τοῦ Νέου Ἡμερολογίου, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ θὰ εἶχε προτιμήσει τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὐδέποτε θὰ εἶχε δημιουργήσει σχίσμα ἐξ αἰτίας τοῦ Ἡμερολογιακοῦ Ζητήματος, ὅπως ἔπραξαν ὠρισμένα ἐκ τῶν πνευματικῶν του τέκνων, λόγῳ τῆς παρανοήσεως τῶν ιδεῶν του (ὑπονοεῖται ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου ἐν Βουλγαρία).

Ἡ θέσις αὐτὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κατανοηθῇ παρὰ μόνον ὡς ἓνας ἰσχυρισμὸς, ὅτι ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ θὰ ὑπήκουε καὶ θὰ ἀποδεχόταν τὸ Νέο Ἡμερολόγιο, παρὰ τὴν διαφωνία του γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ του, καὶ ὅτι δὲν θὰ ἀποχωροῦσε ἀπὸ τὴν Ἱεραρχία τοῦ Νέου Ἡμερολογίου, ἐὰν θὰ ἐτίθετο πρὸ τοῦ διλήματος νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν δύο ἐπιλογῶν.

Ἡ αὐθεντικότης τέτοιων εἰκασιῶν δύναται νὰ ἐλεγχθῇ ἐὰν προστρέξῃ κανεὶς στὰ Συγγράμματα τοῦ ἰδίου τοῦ Ἁγίου. Στὴν Εἰσηγήσί του ὑπὸ τὸν τίτλο: «Περὶ τοῦ Νέου καὶ Παλαιοῦ Ἡμερολογίου», ἡ ὁποία ἐξεφωνήθη στὴν Σύνοδο τῆς Μόσχας τὸ 1948,

ἐπισημαίνει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα, ἡ Ἀποστολικὴ Σύνοδος, ἡ Πρῶτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ ἄλλες Τοπικαὶ Σύνοδοι ἔχουν ἀποφανθῆ, καὶ ὅτι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἀποτολμῆσαι νὰ προβῆ σὲ ἀλλαγές, ἐναντιώνεται στὴν αὐθεντία τους.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ, κατὰ τὴν ἐρμηνεία τοῦ Ἑβδόμου Κανόνος τῆς Δευτέρας Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τοῦ Ἐννενηκοστοῦ πέμπτου Κανόνος τῆς Συνόδου ἐν Τρούλλῳ, ἡ ὁποία ὥρισε τὸν τρόπο εἰσδοχῆς τῶν αἰρετικῶν εἰς τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, ἐπιστᾶ τὴν προσοχὴν στὸ γεγονός, ὅτι οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἀντιμετώπιζαν τοὺς Τεσσαρεσκαιδεκατίτας, δηλαδὴ ἐκείνους τοὺς Χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι συνεώρταζαν τὸ Πάσχα ὁμοῦ μετὰ τῶν Ἰουδαίων κατὰ τὴν 14ην τοῦ ἐβραϊκοῦ μηνὸς Νισάν, ὅπως [δηλαδὴ ἀντιμετώπιζαν] τοὺς Ἀρειανούς, τοὺς Μακεδονιανούς, τοὺς Σαββατιανούς, τοὺς Νοβατιανούς καὶ τοὺς ἄλλους αἰρετικούς, καὶ τοὺς ἐδέχοντο διὰ τοῦ Χρίσματος.

Υπογραμμίζει, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λειτουργικοῦ Ἡμερολογίου δὲν εἶναι ἐπομένως καθόλου ἀσήμαντο καὶ ἐπουσιῶδες.

Ὡστόσο, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Ὁρθοδόξους Νεοημερολογίτες, οἱ ὁποῖοι (πλὴν τῆς Φινλανδικῆς Ἐκκλησίας), δὲν ἔχουν ἀκόμη ἀποτολμῆσαι νὰ μεταβάλουν τὸ Πασχάλιον, ὁ Ἅγιος Ἱεράρχης δίδει περισσότερη προσοχὴ στὴν συμβιβαστικὴ μορφή τοῦ Νέου Ἡμερολογίου, δηλαδὴ μόνο γιὰ τὶς ἀκίνητες Ἑορτές, ὅπως τίθεται σὲ ἐφαρμογὴ ἀπὸ τὶς Τοπικὲς Ἐκκλησίες τοῦ Νέου Ἡμερολογίου.

Λέγει σχετικᾶ:

«Τέτοιο μεικτὸ ἡμερολόγιο, δὲν εἶναι δυνατόν, νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸ ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων, ἐφ' ὅσον δίδει ταυτοχρόνως λαβὴν διὰ παραβιάσεις ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων, οἱ ὁποῖες εὐρίσκονται στὸ Τυπικὸν καὶ τὶς ὁποῖες ὀφείλουμε νὰ τηροῦμε ἀπαραβιάστως καὶ σταθερῶς, ἀφοῦ δὲν πρέπει νὰ παρεκκλίνουμε ἀπὸ τὴν ὑπακοὴν στὴν Μητέρα ἡμῶν Ἐκκλησία. Οἱ Νεοημερολογίται καθίστανται ἔνοχοι τοιαύτης παρακοῆς».

Διερευνῶν λεπτομερῶς ὅλες τὶς παραβιάσεις τοῦ Τυπικοῦ, οἱ ὁποῖες ἀπορρέουν ἀπὸ τὸ μεικτό, καλούμενο «Ἀναθεωρημένον

Ἰουλιανὸν Ἡμερολόγιον», ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ συμπεραίνει:

«Ἐπιπροσθέτως, διὰ τῆς περιφρονήσεως τοῦ Τυπικοῦ τῆς, οἱ Νεοημερολογῖται διαπράττουν τὸ ἀμάρτημα τῆς παρακοῆς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δημοσίως, συνειδητῶς καὶ ἀναισχύντως».

Καὶ σὲ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ παραβίασις τοῦ Τυπικοῦ δὲν ἀποτελεῖ σοβαρὸ ἀμάρτημα, ἐφ' ὅσον δὲν διαπράττεται καμμία ἀποστασία ἀπὸ τὰ δόγματα τῆς Ἐκκλησίας μέσῳ αὐτῆς τῆς παραβιάσεως, ὁ Ἅγιος Ἱεράρχης ὑπενθυμίζει:

«Οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ, “ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὡσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης” (Ματθ. ιη' 17), δὲν ἀναφέρονται στὴν παραβίασι τῆς μᾶς ἢ τῆς ἄλλης δογματικῆς ἀληθείας τῆς Πίστεώς μας. Σύμφωνα μετὰ τὴν μαρτυρία τῶν ἰδίων θεϊκῶν αὐτῶν λόγων, καθεὶς ἐξ ἡμῶν, ὁ ὁποῖος δὲν ἐπιδεικνύει ὑποταγὴν στὴν Ἐκκλησία, θὰ ἀποκόπτεται ἀπὸ Αὐτὴν καὶ θὰ εἰσέρχεται στὴν τάξι τῶν μεγάλων ἀμαρτωλῶν, ἀφοῦ στὸ ἐν λόγῳ ζήτημα ἐπιβάλλεται ἡ αὐστηροτέρα ποινή: ἡ ἀποκοπὴ ἐκ τῆς Ἐκκλησίας... Ὅπως ἡ περιφρόνησις τῶν δογματικῶν ἢ κανονικῶν διατάξεων ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἀποστασία ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία, τοιοῦτοτρόπως ἡ περιφρόνησις τοῦ Τυπικοῦ ὀδηγεῖ εἰς τοιαύτην ἀποστασίαν».

Ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ ἰδίου τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ ἀντιλαμβανόμεθα εὐκόλως, ὅτι δὲν θὰ ἐπιπτε εἰς τὴν «παρακοὴν εἰς τὴν Μητέρα ἡμῶν Ἐκκλησίαν» καὶ δὲν θὰ ἐπέτρεπε στὸν ἑαυτό του νὰ εἰσέλθῃ «εἰς τὴν τάξιν τῶν μεγάλων ἀμαρτωλῶν», προκειμένου νὰ μὴν τοῦ ἐπιβληθῇ ἡ «αὐστηροτέρα ποινή».

Εἶναι φανερόν, ὅτι ὁ Ἅγιος Ἱεράρχης θὰ προτιμοῦσε νὰ «παρακούσῃ» στὴν Ἱεραρχία τῶν Νεοημερολογιτῶν, ἢ ὁποία, κατὰ τοὺς λόγους του, εἶναι αὐτὴ ἀκριβῶς ἢ ὁποία διαπράττει τὸ ἀμάρτημα τῆς παρακοῆς στὴν Ἐκκλησία.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τοὺς λόγους αὐτοῦς, [ἄρά γε], εἶναι δυνατὸν οἱ Νεοημερολογῖται νὰ ἰσχυρισθοῦν, ὅτι φρονοῦν κατὰ τρόπον ὁμοιον, μετὰ τὸν ὁποῖο φρονεῖ ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ, καὶ ἔχουν τὸ ἠθικὸ δικαίωμα νὰ τὸν διακηρῦσσουν ὡς Ἅγιο;

2. Περὶ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ

Ἄς ἐξετάσουμε κάποιες θέσεις τοῦ Κειμένου «Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μὲ τὸν Ὑπόλοιπον Χριστιανικὸν Κόσμον»², τὸ ὁποῖον ἐνεκρίθη ὑπὸ τῶν ἡγετῶν πασῶν τῶν ἐπισήμων [λεγόμενων] Τοπικῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν στὴν Προσυνοδικὴ Σύσκεψι στὸ Σαμπεζὺ (21η ἕως 28η Ἰανουαρίου 2016 πολ. ἡμ.), καὶ ἃς συγκρίνουμε αὐτὲς μὲ τὶς σκέψεις τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ, ὅπως αὐτὲς ἀνεπτύχθησαν στὴν Εἰσήγησί του: «Εἶναι ἄρα γε ἀναγκαῖον διὰ τὴν Ρωσικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν νὰ συμμετάσχη στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι;», ἡ ὁποία ἐξεφωνήθη στὴν Σύνοδο τῆς Μόσχας τὸ 1948.

Περὶ τῆς οὐσίας τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως³

«**Ἐν** ἐκ τῶν κυρίων ὀργάνων ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εἶναι τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν (Π.Σ.Ε.)... εἶναι ἐν συγκεκριμένον διαχριστιανικὸν σῶμα, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τοῦτο δὲν συμπεριλαμβάνει ἀπάσας τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας καὶ Ὁμολογίας. Παραλλήλως, ὑφίστανται καὶ ἄλλοι διαχριστιανικοὶ ὀργανισμοὶ καὶ περιφερειακὰ ὄργανα, ὡς ἡ Διάσκεψις τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (Κ.Ε.Κ.) καὶ τὸ Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς (Σ.Ε.Μ.Α.). Ταῦτα μετὰ τοῦ Π.Σ.Ε. πληροῦν σημαντικὴν ἀποστολὴν διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἐνότητος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου...

...ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, χάρις εἰς τό διακρίνον αὐτὴν οἰκουμενικόν καὶ φιλόανθρωπον πνεῦμα, θεοκελεύστως αἰτούμενον “πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν”

---

2. Αὐτὸ τὸ κείμενο ἔχει ἐτοιμασθῆ γιὰ τὴν υἱοθέτησί του ὑπὸ τῆς καλουμένης «Πανορθοδόξου Συνόδου», ἡ ὁποία πρόκειται νὰ συγκληθῆ τὸν Ἰούνιο τοῦ 2016. Τὰ ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ κειμένου παρατίθενται σύμφωνα μὲ τὸ κείμενο, τὸ ὁποῖο δημοσιεύεται στὴν ἐπίσημο ἱστοσελίδα τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας – <https://mospat.ru/en/2016/01/28/news127362/>.

3. Στὴν κατωτέρω παράθεσι τὰ ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ Σαμπεζὺ ἀποδίδονται διὰ κανονικῆς γραφῆς, ἐνῶ ὅσα προέρχονται ἐκ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ, διὰ πλαγίας γραφῆς [καὶ ἔντονα].

(Α΄ Τιμ. β΄ 4), ἀείποτε ἠγωνίσθη ὑπὲρ ἀποκαταστάσεως τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος. Διό, ἡ Ὁρθόδοξος συμμετοχὴ εἰς τὴν κίνησιν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν οὐδόλως τυγχάνει ξένη πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλ’ ἀποτελεῖ συνεπῆ ἔκφρασιν τῆς ἀποστολικῆς πίστεως καὶ παραδόσεως, ἐντὸς νέων ἱστορικῶν συνθηκῶν».

«Ποῖος πράγματι εὐρίσκεται ὀπισθεν τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως; Μασόνιοι, μακροχρόνιοι ἐχθροὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας... Τελικῶς, ὅταν διαπραγματευώμεθα περὶ τοῦ οἰκουμενιστικοῦ ζητήματος, πρέπει νὰ ἀναγνωρίσουμε ὅτι, ἀνατρέχοντες στὸ παρελθόν, στὴν ἰδίαν τὴν προέλευσιν τοῦ οἰκουμενισμοῦ, ἐκεῖ ἴστανται ἐνώπιόν μας, ὄχι μόνο οἱ αἰώνιοι πολέμιοι τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ πατὴρ τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ ὀλέθρου, ὁ διάβολος. Κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, αὐτὸς ἐπεδίωξε νὰ καταστρέψῃ τὴν Ἁγία Ἐκκλησία ἐπιτιθέμενος ἐναντίον Τῆς διὰ παντοειδῶν αἰρέσεων, ἰδιαιτέρως δέ, διὰ τῆς ἀναμείξεως τῶν Ὁρθοδόξων μὲ τοὺς αἰρετικούς. Καὶ ἐπιτυγχάνει αὐτὸ τώρα, διὰ τοῦ οἰκουμενισμοῦ καὶ τοῦ ἀνεξαντλήτου αὐτοῦ κεφαλαίου τοῦ τεκτονισμοῦ».

Περὶ τῆς οἰκουμενιστικῆς ἀντιλήψεως τῶν «ἐκκλησιῶν» καὶ περὶ τοῦ δόγματος τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι, ἄρά γε, ἡ Ἐκκλησία διηρημένη;

«Κατὰ τὴν ὄντολογικὴν φύσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἐνότης αὐτῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ διαταραχθῇ. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει τὴν ἱστορικὴν ὑπαρξιν ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν μὴ εὐρισκομένων ἐν κοινωνίᾳ μετ’ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ πιστεύει ὅτι αἱ πρὸς ταύτας σχέσεις αὐτῆς πρέπει νὰ στηρίζονται ἐπὶ τῆς ὑπ’ αὐτῶν ὅσον ἔνεστι ταχύτερας καὶ ἀντικειμενικωτέρας ἀποσαφηνίσεως τοῦ ὅλου ἐκκλησιολογικοῦ θέματος καὶ ἰδιαιτέρως τῆς γενικωτέρας παρ’ αὐταῖς διδασκαλίας περὶ μυστηρίων, χάριτος, ἱερωσύνης καὶ ἀποστολικῆς διαδοχῆς...

Οἱ σύγχρονοι διμερεῖς θεολογικοὶ διάλογοι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ἡ συμμετοχὴ αὐτῆς εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κί-

νησιν ἐρείδονται ἐπὶ τῆς συνειδήσεως ταύτης τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ αὐτῆς πνεύματος ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀναζητήσεως, βάσει τῆς πίστεως καὶ τῆς παραδόσεως τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῆς ἀπολεσθείσης ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν...

Ἡ πολυσχιδῆς αὕτη δραστηριότης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πηγάζει ἐκ τοῦ αἰσθήματος ὑπευθυνότητος καὶ ἐκ τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ ἀμοιβαία κατανόησις, ἡ συνεργασία καὶ αἱ κοινὰ προσπάθειαι πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος τυγχάνουν οὐσιώδεις...

Αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησῖαι-μέλη θεωροῦν ὡς ἀπαραίτητον ὄρον τῆς συμμετοχῆς εἰς τὸ Π.Σ.Ε τὸ ἄρθρον –βάσιν τοῦ Καταστατικοῦ αὐτοῦ, συμφώνως τῷ ὁποίῳ, μέλη αὐτοῦ δύνανται νὰ εἶναι μόνον αἱ Ἐκκλησῖαι καὶ αἱ Ὁμολογίαι, αἱ ἀναγνωρίζουσαι τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα κατὰ τὰς Γραφὰς καὶ ὁμολογοῦσαι τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα κατὰ τὸ Σύμβολον Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως».

*«Ἐμεῖς, οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, ὁμολογοῦμε –γιὰ νὰ εἴμεθα ἀκριβεῖς, ὅτι μόνον μία κοινότης γνησίων, πιστῶν Χριστιανῶν δύναται νὰ κληθῆ “ἡ Ἐκκλησία”, ὡς θεμελιωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν σωτηρία μας. **Τὸ** νὰ ἀποκαλῆται ἐκάστη αἵρετικὴ κοινότης “ἡ Ἐκκλησία” ἀποτελεῖ ἀνακριβῆ κατανόησι τῆς λέξεως καὶ διαστρέφει τὸ ἤδη διατυπωθὲν κατὰ τὴν Πίστιν ἡμῶν δόγμα τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως αὐτὸ ὠρίσθη στὸ ἕνατο ἄρθρο τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως. **Προφανῶς, οἱ οἰκουμενισταί, ἐπισημαίνοντες τὸν μεγάλο ἀριθμὸ τῶν διαφόρων δογμάτων –τῶν καλουμένων “Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν”– οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν μέλη τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως, θεωροῦν μεγίστης σπουδαιότητος τὸν ἀριθμὸ τους. **Ὡστόσο, ἡ ἐμφάνισις τοῦ ψεύδους ἐν πολλαῖς ποικιλίαις μᾶλλον, παρὰ ἐν ὀλίγαις δὲν μετατρέπει τὸ ψεῦδος εἰς ἀλήθειαν· τὸναντίον διαστρέφει καὶ ἀναιρεῖ ἔτι περισσότερο τὴν ἀλήθεια.*****

Παρὰ ταῦτα, τὸ κεντρικὸ σημεῖο τοῦ ζητήματος εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι οἱ οἰκουμενισταί, καὶ δυστυχῶς καὶ οἱ

Ἡ Ἱερὰ Γυναικεία Μονή
τῆς Ἁγίας Σκέπης,
εἰς Κνιάζεβον Βουλγαρίας.
Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ.

ἐξ Ὁρθόδοξων οἰκουμενισταί, δὲν ἔχουν συλλάβει ὀρθῶς τὴν ἔννοια τῆς Ἐκκλησίας. Θεωροῦν ὅτι ὅλοι, ὅσοι ἔχουν δεχθῆ τὸ Χριστιανικὸ Βάπτισμα, οἷου-δήποτε εἶδους, ἀνήκουν στὴν Ἐκκλησία, καὶ ὡς ἐκ τούτου τοποθετοῦν τοὺς γνησίους Χριστιανοὺς ὁμοῦ μετὰ τῶν αἰρετικῶν στὴν ἴδια κατηγορία καὶ ἀναγνωρίζουν τοὺς πάντας ὡς

τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ Ὁρθόδοξοι οἰκουμενισταί, ὄχι μόνον εἶναι ἀπειθεῖς στὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, ἀλλ' ἐπὶ πλέον, Τὴν κατηγοροῦν παρρησίᾳ διὰ τὸ ἀμάρτημα τῆς διαιρέσεως. Ἀποδίδουν βεβαίως τὴν κατηγορία αὐτὴ ὄχι μόνον στὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλες τὶς ἄλλες ὁμολογίες. Ὅμως οἱ αἰρετικοὶ ἦσαν αὐτοί, οἱ ὁποῖοι ἐδημιούργησαν τὴν αἵρεσι, καὶ ὄχι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία· ἀπ' ἐναντίας, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει ὑπερασπισθῆ, διὰ τοῦ αἵματος τῶν Μαρτύρων Της, τὴν καθαρότητα τῆς Ὁρθόδοξου Πίστεως ἀπὸ τῶν αἱρέσεων. Ἐὰν ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶχε ἀγωνισθῆ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, διὰ τῆς ἀναμείξεως μὲ τὸ αἰρετικὸ ψεῦδος, δὲν θὰ ὑφίστατο πλέον ἡ Ὁρθόδοξος ἀλήθεια, καὶ συγχρόνως, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ εἶχε ἐξαλειφθῆ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

Συνεπῶς, δὲν εἶναι πρέπον νὰ αἰτιώμεθα τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία διὰ τὴν μὴ ἀνάμειξί Της μετὰ τῶν αἰρετικῶν καὶ διὰ τὸν χωρισμὸ Της ἀπ' αὐτούς· μᾶλλον, ὀφείλομε νὰ Τὴν μακαρίζουμε γιὰ τὴν μαρτυρικὴ Της ἀπόφασιν νὰ προβῆ εἰς τοιοῦτον διαχωρισμόν, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀναγκαῖος λόγω τῆς ἐξεγέρσεως τῶν αἰρετικῶν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τῶν ἐκ Θεοῦ ἀποκεκαλυμμένων καὶ Πατερικῶν ἀληθειῶν, καὶ ἀκόμη κατὰ τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ.

Ῥωστόσο, ἀκόμη καὶ τὸ γεγονός, ὅτι οἱ οἰκουμενισταί

διατυπώνουν τέτοιες κατηγορίες αποδεικνύει πόσο μεγάλη είναι τὰ ἀμαρτήματα τῆς ἀθθαδεΐας, τῆς ἰδιογνωμοσύνης καὶ τῆς ὑπερηφανείας, εἰς τὰ ὁποῖα ἔχουν ὑποπέσει: Ἔχουν οἰκειοποιηθῆ τὸ δικαίωμα νὰ κρίνουν τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία».

Περὶ τῆς πορείας πρὸς τὴν ἐπίτευξι τῆς ἐνότητος

«**Η**μετὰ τὴν τυχὸν ἐπιτυχή ὀλοκλήρωσιν τοῦ ἔργου θεολογικοῦ τινος διαλόγου πανορθόδοξος ἀπόφασις διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας δέον ὅπως ἐρείδῃται ἐπὶ τῆς ὁμοφωνίας πασῶν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν».

«Ἐπάρχει μόνο μία περίπτωση, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Ὁρθόδοξοι ἐκπρόσωποι δύνανται νὰ παρευρεθοῦν σὲ οἰκουμενιστικὰ διασκέψεις, ἢτοι ἐὰν οἱ ὀργανωτὲς τῆς διασκέψεως ἐπρόκειτο νὰ ἀνακοινώσουν στὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, ἐκ μέρους πασῶν τῶν καλουμένων “Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν”, μελῶν τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως, τὴν ἐτοιμότητά τους νὰ ἀρνηθοῦν ὅλες τὶς αἰρετικὰς πλάνες τους καὶ νὰ ἐπανενωθοῦν μετὰ τὴν Ὁρθόδοξο Πίστι. Ἀλλά, βεβαίως, οἱ ὑπεύθυνοι τῶν οἰκουμενιστικῶν διασκέψεων οὐδέποτε ἔχουν προβῆ σὲ τέτοια ἀνακοίνωσι οὔτε πρόκειται νὰ τὸ πράξουν, διότι οἱ ἑτερόδοξοι Χριστιανοὶ ἐν γένει, δὲν σκέπτονται νὰ ἀρνηθοῦν τὶς αἱρέσεις τους καὶ νὰ ἐπανενωθοῦν μετὰ τὴν Ὁρθόδοξο Πίστι».

Περὶ τῆς ὠφελείας ἐκ τῆς παρουσίας τῶν Ὁρθοδόξων στὶς οἰκουμενιστικὰς Διασκέψεις

«**Εἶναι** ἀπαραίτητος ἢ συνέχισις τῆς μαρτυρίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὸν διηρημένον χριστιανικὸν κόσμον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως καὶ πίστεώς της.

Δεόμεθα ὅπως οἱ χριστιανοὶ ἐργασθῶσιν ἀπὸ κοινοῦ, ὥστε νὰ ἀποβῆ ἐγγὺς ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Κύριος θα ἐκπληρώσῃ τὴν ἐλπίδα τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ “γενήσεται μία ποιμνη, εἰς ποιμῆν” (Ἰω. ι' 16)...

Οὕτως, ἦτο εὖνους καὶ θετικῶς διατεθειμένη τόσον διὰ θεολογικούς, ὅσον καὶ διὰ ποιμαντικούς λόγους, πρὸς θεολογικὸν διάλογον μετὰ διαφόρων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν καὶ πρὸς τὴν συμμετοχὴν γενικώτερον εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν τῶν νεωτέρων χρόνων, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι διὰ τοῦ διαλόγου δίδει δυναμικὴν μαρτυρίαν τοῦ πληρώματος τῆς ἐν Χριστῷ ἀληθείας καὶ τῶν πνευματικῶν αὐτῆς θησαυρῶν πρὸς τοὺς ἐκτὸς αὐτῆς, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν προλείανσιν τῆς ὁδοῦ τῆς ὁδηγούσης πρὸς τὴν ἐνότητα».

«Νὰ μὴν παραλείψουμε νὰ ἐπιστήσωμε τὴν προσοχὴν στὶς ἀρνητικὰς ἀπόρροιες τῆς συμμετοχῆς Ὁρθοδόξων ἀντιπροσώπων στὶς οἰκουμενιστικὰς διασκέψεις. Ἡ παρουσία τους σὲ αὐτὰς τὶς διασκέψεις ἐπιβεβαιώνει τὴν πεποίθησιν τῶν ἑτεροδόξων Χριστιανῶν, ὅτι ὅλες οἱ Χριστιανικὲς ὁμολογίαι ἀνήκουν εἰς τὴν Μίαν, Οἰκουμενικὴν, Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ἐκ μέρους μας, δὲν θεωροῦμε, ὅτι ἡ παρουσία τῶν ἐξ Ὁρθοδόξων οἰκουμενιστῶν στὶς οἰκουμενιστικὰς συνάξεις δηλώνει ὅτι πάντες οἱ Χριστιανοὶ ἐξ ἑτέρων δογμάτων ἀνήκουν εἰς τὴν Γνησίαν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως ἀκριβῶς εὐρίσκονται μακρὰν τῆς ἀληθείας τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως λόγῳ τῶν θρησκευτικῶν πλανῶν τους, ἔτσι ἀκριβῶς ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν.

Ἡ Ὁρθόδοξος ἐκπροσώπησης στὶς οἰκουμενιστικὰς διασκέψεις ἀπλῶς μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι ἔχουν ἀρχίσει νὰ ἐκπίπτουν ἐκ τῆς Ὁρθοδοξίας τους. Εἶναι δύσκολο νὰ ἀποφανθοῦμε διὰ ποίου τρόπου ἐκπίπτουν περισσότερο ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας οἱ ἐξ Ὁρθοδόξων οἰκουμενισταὶ –διὰ τῶν συγγραμμάτων τους ἢ διὰ τῆς παρουσίας τους στὶς οἰκουμενιστικὰς διασκέψεις; Ἡ παρουσία τους στὶς οἰκουμενιστικὰς συνάξεις ἀποτελεῖ οὐσιαστικῶς προδοσίαν τῆς Ὁρθοδόξου διδασκαλίας περὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία διατυπώνεται στὸ ἕνατο ἄρθρο τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως.

Ἡ Ὁρθόδοξος ἐκπροσώπησης σὲ τέτοιαις συνάξεσι, τὶς ὁποῖες οἱ οἰκουμενιστὰς ἀποκαλοῦν “παγχριστιανικὰς

διασκέψεις”, “συναντήσεις τῶν Χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν”, καὶ “ἡ μία, ἅγια ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ”, κατ’ οὐσίαν συνιστᾷ ἐπικύρωσι τῆς ἀπόψεως, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι “ἡ Μία, Ἄγια Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ” μαζί μὲ ὁποιαδήποτε αἰρετική πλάνη.

Συνεπῶς, οἱ Ὁρθόδοξοι ἐκπρόσωποι, ἄνευ λόγων, ἄνευ γραπτῶν κειμένων, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς παρουσίας τους... θὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἀνατροπὴ τῆς πίστεώς μας στὸ δόγμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄν πρέπει νὰ λησμονῆται πόσο ἐπιμόνως καὶ φανατικῶς οἱ ἑτερόδοξοι ἐμμένουν στὶς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις. Ἐπανένωσις μὲ τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, ὅπως καταδεικνύει ἡ πραγματικότης, συμβαίνει μόνο σὲ μεμονωμένες περιπτώσεις, πολὺ σπάνιες καὶ ἐξαιρετικῆς.

Οἱ ἐξ Ὁρθοδόξων οἰκουμενισταὶ δίδουν τὴν ἐντόπισι στοὺς ἑτεροδόξους, ὅτι εἶναι ἔτοιμοι νὰ ἐνωθοῦν μὲ αὐτοὺς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κοινῆς πίστεως εἰς τὸν Σαρκοθέντα Χριστό, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἑτερόδοξοι διατηροῦν τὶς κακοδοξίαις τους».

Ἡ Ἱερά Γυναικεία Μονὴ τῆς Ἁγίας Σκέπης, εἰς Κνιάζεβον Βουλγαρίας. Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ συμμετέχουν οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι;

«**Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, οὗσα ἡ Μία, Ἄγια, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἐν τῇ βαθείᾳ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοσυνειδησίᾳ αὐτῆς πιστεύει ἀκραδάντως ὅτι κατέχει κυρίαν θέσιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς προωθήσεως τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν ἐντὸς τοῦ συγχρόνου κόσμου...**

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀδιαλείπτως προσευχομένη “ὕπερ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως”, ἐκαλλιέργει πάντοτε διάλογον μετὰ τῶν ἐξ αὐτῆς διεστώτων, τῶν ἐγγύς καὶ τῶν μακρὰν, ἐπρωτοστάτησε μάλιστα εἰς τὴν σύγχρονον ἀναζητήσιν ὁδῶν καὶ τρόπων τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνότητος τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων, με-

τέσχε τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν διαμόρφωσιν καὶ περαιτέρω ἐξέλιξιν αὐτῆς...

Οἱ σύγχρονοι διμερεῖς θεολογικοὶ διάλογοι, κηρυχθέντες ὑπὸ Πανορθοδόξων Διασκέψεων, ἐκφράζουν τὴν ὁμόθυμον ἀπόφασιν πασῶν τῶν κατὰ τόπους ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν χρέος νὰ συμμετέχουν ἐνεργῶς καὶ συνεχῶς εἰς τὴν διεξαγωγὴν αὐτῶν...».

«Ἄς ἐνθυμηθοῦμε τὴν οὐσία καὶ τὸν σκοπὸ τῆς, καὶ ἄς ἀπορρίψουμε ἐντελῶς τὴν οἰκουμενικὴ κίνησι. Ἀποτελεῖ ἔκπτωσι ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, καὶ προδοσία κατὰ τοῦ Χριστοῦ, τὰ ὁποῖα ὀφείλομε παντιοτρόπως νὰ ἀποφεύγουμε...

Ἡ παρουσία μας σὲ αἰρετικοὺς καὶ μασονικοὺς συλλόγους θὰ λειτουργῇ, κατὰ κάποιον τρόπο, ὡς ἐπιδοκιμασία αὐτῶν τῶν συλλόγων.

Ἐπομένως, ἄς μὴν ἔχουμε οὐδεμίαν σχέσιν μὲ τὴν οἰκουμενικὴ κίνησι. Ἄς ἀποτελοῦν τὸν ὁδηγὸ μας γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ οἱ λόγοι τῆς Ἁγίας Γραφῆς: “Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν” (Ψαλμ. α΄ 1)».

* * *

Ἡ παράθεσις τῶν δύο Κειμένων εἶναι τόσο εὐγλωττος, ὥστε δὲν χρειάζεται κανένα [ἀπολύτως] σχόλιο. Ἐκφράζουν δύο διαμετρικῶς ἀντίθετες θέσεις, οἱ ὁποῖες ἀποκλείουν ἢ μία τὴν ἄλλη. **Καὶ** διαπιστώνεται αὐτὸ χωρὶς νὰ ἐξετασθοῦν οἱ εἰδικεῖς οἰκουμενιστικὲς ἔννοιες –θεώρησις τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ ὡς ἀδελφῆς ἐκκλησίας, θεολογία τῶν δύο πνευμόνων τῆς Χριστιανοσύνης, βαπτισματικὴ θεολογία, κ.ο.κ.– τὶς ὁποῖες οἱ συντάκτες τοῦ πρώτου Κειμένου ἔχουν παραλείψει σκοπίμως νὰ ἀναφέρουν, προκειμένου νὰ καταστήσουν αὐτὸ ὀλιγώτερο ἀμφιλεγόμενο.

Ἔχουν, ἐπομένως, οἱ «Ὁρθόδοξοι» Οἰκουμενισταὶ τὸ ἠθικὸν δικαίωμα νὰ διακηρύσσουν τὴν Ἀγιότητα τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ; **Φρονοῦν** κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἐκεῖνος φρονεῖ; **Ἀποδέχονται** τοὺς λόγους του ὡς πατερικούς; **Δύνανται** νὰ τιμοῦν ὡς Ἅγιο κάποιον, ὁ ὁποῖος ἀσυμβιβάστως ἀφαιρεῖ τὸ προσωπεῖον τῆς κινήσεώς τους, ὡς ἐμπνευσμένης ἀπὸ τὸν διάβολο καὶ κατευθυνομένης ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας;

Ἡ ἀπάντησις εἶναι καταφανής. **Ἡ** διαγωγή τους εἶναι ἐπίσης εὐγλωττη. **Δ**ὲν παρήλθαν οὔτε δέκα ἡμέρες ἀφ' ὅτου διεκηρύχθη [ὑπ' αὐτῶν] ἡ Ἀγιότης τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἐν Μόσχα, καὶ ὁ Πατριάρχης Κύριλλος τῆς Μόσχας ἐπραγματοποίησε τὴν ἄνευ προηγουμένου συνάντησί του μετὸν Πάπα Φραγκίσκο στὴν Κούβα, ὡσὰν νὰ βλασφημῆ ἀμέσως τὴν μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἱεράρχου καὶ νὰ ἐπιδεικνύῃ τὴν πραγματικὴ στάσι του ἐναντι τῆς πνευματικῆς Κληρονομιάς Του, τὴν ὁποίαν ἐκληροδότησε σὲ ὄσους τώρα τὸν ἀνακηρύττουν Ἅγιο.

II. Ποῖοι κύκλοι ἀντετάχθησαν στὴν παρούσα διακήρυξι τῆς Ἀγιότητος τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ;

Ἐν πρώτοις, ἦσαν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ φιλελεύθεροι καὶ οἱ φανεροὶ Οἰκουμενισταί, τόσο στὴν Βουλγαρία, ὅσο καὶ στὴν Ρωσία, οἱ ὁποῖοι μέχρις ἐνδὸς σημείου ἀντιτίθενται στὴν ἐπίσημη ἱεραρχία «ἐξ ἀριστερῶν».

Μερικοὶ ἀκόλουθοι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ στὴν Βουλγαρία ἐξέφρασαν δημοσίως τὴν ἐξόργισι καὶ τὴν δυσαρέσκειά τους. **Κ**ατὰ δύο συνχεῖς τηλεοπτικῆς ἐκπομπῆς τοῦ προγράμματος ὑπὸ τὸν τίτλο «Πίστις καὶ Κοινωνία», ἐκτοξεύθησαν ὕβρεις καὶ συκοφαντίες ἐναντίον τοῦ Ἁγίου (ἀκόμη καὶ κατηγορίες περὶ ἀνηθικοῦ βίου).

Ἡ δημοσιογραφικὴ ἐκστρατεία ἐστόχευε στὸ νὰ πεισθοῦν οἱ ἀκροατές, ὅτι ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ εἶναι ἀνάξιος τῆς Ἀγιοκατατάξεώς του ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. **Τ**ὸ κύριο ἐπιχείρημα τῆς ἐνστάσεως στὴν Διακήρυξι τῆς Ἀγιότητός του ἀφοροῦσε τὴν πλήρη διαφωνία τοῦ Ἁγίου μετὴν σύγχρονη οἰκουμενιστικὴ πολιτικὴ ἀμφοτέρων τῶν Πατριαρχείων Μόσχας καὶ Βουλγαρίας, ἐφ' ὅσον ἡ προσωπικότης τοῦ Ἁγίου μετὰ κανένα τρόπο δὲν ταιριάζει πρὸς αὐτήν.

Αὐτὴ ἡ ἀντίρρησις τῶν ἐκκλησιαστικῶν φιλελευθέρων καὶ τῶν οἰκουμενιστῶν εἶναι καθ' ὅλα ὀρθῶς θεμελιωμένη [ἔχει μίαν σαφῆ σκοπιμότητα]. **Οἱ ἀπόπειρες τῶν οἰκουμενιστῶν Ἱεραρχῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ἐπισήμων Ἐκκλησιῶν νὰ χρησιμοποιοῦσιν τὸ ὄνομα τοῦ Θαυματουργοῦ τῆς Σόφιας γιὰ τοὺς ἐκκλησιαστικο-πολι-**

τικοὺς σκοποὺς τους, διὰ μέσου τῆς Ἁγιοκατατάξεώς του, εἶναι ἐντελῶς ἀνάρμοστες.

Ῥοπως κατεδείχθη ἀνωτέρω, ὁ Ἅγιος δὲν ἦταν μόνο σφοδρὸς πολέμιος τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἀλλ' ἐπὶ πλεόν, διὰ τῆς θεολογικῶς τεκμηριωμένης κριτικῆς του, ἐξέθεσε καὶ ἐξουθένωσε αὐτόν.

Ῥστόσο, ἐξ ἀπόψεως τῶν Γνησίων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, οἱ ἐνστάσεις αὐτὲς κατὰ τῆς Ἁγιοκατατάξεώς του δὲν ἀποτελοῦν καθόλου ἐμπόδιο γιὰ τὴν τιμὴ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μεταξὺ τῶν ἁγίων Ἱεραρχῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας· ἀντιθέτως ἀπετέλεσαν ἓναν ἐκ τῶν πλεόν σημαντικῶν λόγων γιὰ τὴν Διακήρυξι τῆς Ἁγιότητός του ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Πατρῖου Ἡμερολογίου ἐν Βουλγαρία τὸ 2002.

Ῥς γνωστόν, ἡ Ὀρθόδοξος Πίστις ἀποτελεῖ τὴν ἀπαραίτητη, *sine qua non*, προϋπόθεσι διὰ τὴν ἀγιοποίησι ἐνὸς Ἱεράρχου. **Οἱ** κατηγορίες, οἱ ὁποῖες ἐξετόξευσαν κάποιοι Ρῶσοι φιλελεύθεροι θεολόγοι, ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καθ' ὅλην του τὴν ζωὴ «ἀνερουνοῦσε παντοῦ» κατ' αὐτούς, «γιὰ αἰρέσεις», καὶ ὅτι διὰ τῶν ἐπικρίσεών του κατέστρεψε «ὅ,τι ἀποτελοῦσε τὸ καύχημα τῆς Ρωσικῆς θεολογίας κατὰ τὸν εἰκοστὸ αἰῶνα»⁴, ἀποτελοῦν μία ἔτι περισσότερο πειστικὴ ἐπιβεβαίωσι τῶν Ὀρθοδόξων ἀπόψεών του.

III. Ἡ κριτικὴ στάσις ἔναντι τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ τινῶν Γνησίων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν

Περὶ τὸ 1944, ἐξ αἰτίας τῆς Σοβιετικῆς κατοχῆς στὴν Βουλγαρία, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ καὶ τὸ ποίμνιό του εὐρίσκονται ἀποσπασμένοι ἀπὸ τὴν Σύνοδο τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Διασπορᾷ καὶ δὲν ἔχουν οὐδεμίαν ἐπαφὴ μαζί Της.

---

4. Αὐτὰ ἀποτελοῦν ἐκφράσεις τοῦ Δρ. Ἀρχidiaκόνου Ἀνδρέου Κουράεφ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς τηλεοπτικῆς ἐκπομπῆς «Πίστις καὶ Κοινωνία», τὴν 20ῆ Φεβρουαρίου τρ. ἔ, στὴν ὁποία ἔλαβε μέρος ἐκ τῆς Μόσχας. **Ῥ**ο περίφημος φιλελεύθερος θεολόγος ἐννοοῦσε κυρίως τὴν κριτικὴ τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ γιὰ τὶς φιλελευθέρους τάσεις στὴν Ρωσικὴ θεολογία κατὰ τὰ τέλη τοῦ 19^{ου} αἰ. καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ 20^{ου} αἰ. καὶ ἐιδικῶς γιὰ τὰ «ἐπιτεύγματα» τινῶν ἐκπροσώπων τοῦ θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῶν Παρισίων «Ἅγιος Σέργιος τοῦ Ραντονέζ». **Ῥ**ετρος συγγραφεὺς ἔγραψε πρὸ καιροῦ, ὅτι ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ «ἔχει ποδοπατήσει μὲ τὶς ἄξεστες μοναστικὲς του μπότες» τὸ ἐξαιρετικὸ ἄρθρο τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Σεργίου Μπουλγκάκωφ –δηλαδὴ τὴν αἰρετικὴ διδασκαλία του περὶ τῆς *Σοφίας τοῦ Θεοῦ*.

Παρεμπιπτόντως, ή ίδια ή Σύνοδος, για κάποιον χρονικό διάστημα κατά την λήξη του πολέμου, δεν ύφίσταται.

Περί τὸ 1946, ὁ Ἅγιος Σεραφεὶμ ὑπήχθη στὴν δικαιοδοσία τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας.

Τὸ γεγονός αὐτὸ εἶναι ή αἰτία, για τὴν ὁποία κάποιον Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ τηροῦν μίαν ἐπιφυλακτικὴ στάσι ἔναντι τῆς τιμῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεὶμ ὡς Ἁγίου. **Ἡ** παροῦσα Ἀγιοκατάταξις Του ὑπὸ τῶν δύο ἐπισήμων Πατριαρχείων ἔδωσε ἀφορμὴ νὰ ἀκουσθοῦν κάποιες ἀπόψεις, ὑποστηρίζουσαι ὅτι εἶναι ὁ Ἅγιός «τους», καὶ νὰ θεωρηθῆ ή πρᾶξις αὐτὴ τῆς Ἀγιοκατατάξεως ὡς ἐπιβεβαίωσις, ὅτι οἱ ἐπιφυλάξις ἔναντι τῆς Ἀγιότητός του εἶναι βάσιμες –ἐὰν δὲν ἦταν «ιδικός τους», δὲν θὰ εἶχαν διακηρύξει τὴν Ἀγιότητά Του.

Πράγματι, τὸ θέμα θὰ ἦταν ἀπλὸ καὶ σαφές, ἐὰν οἱ Οἰκουμενισταὶ καὶ οἱ Νεοημερολογῖται ἀνεκῆρυτταν μόνον τοὺς «ιδικοὺς τους» καὶ ἄφηναν εἰς ἡμᾶς τοὺς «ιδικοὺς μας». **Ἀ**λλὰ ή πραγματικότης εἶναι περισσότερο πολὺπλοκὴ ἀπὸ ἓνα τέτοιο ἀσπρόμαυρο πῖνακα, ὅπου εὐκόλως θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ προσανατολισθοῦμε, βασιζόμενοι σὲ μερικὲς τυπικὲς ἐνδείξις.

Ἄς ἀνακαλέσουμε στὴν μνήμη μας τοὺς λόγους τοῦ ἀειμνήστου Ἱερομονάχου π. Σεραφεὶμ (Ρόουζ) στὸ περίφημον ἄρθρον του «Τί φρονεῖ ή Ἐκκλησία τῶν Κατακομβῶν;»:

«Ἡ πληροφορία, τὴν ὁποίαν ἔδωσε ὁ Μητροπολίτης Φιλάρετος, ὅτι ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ταυρίων, ὁ ὁποῖος ἦταν Ἱερεὺς τῶν κατακομβῶν, ὑπήχθη στὴν ἐπίσημον ἐκκλησία (τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας) χωρὶς νὰ προδώσει τίς πεποιθήσεις του καὶ τὴν γνησίαν Ὀρθοδοξία, ἐκ πρώτης ὄψεως ἴσως ἐκπλήττει. Δὲν πρόκειται, ἄρα γε, για δύο ἐντελῶς ξεχωριστὰ ἐκκλησιαστικὰ σώματα, τὰ ὁποία ἀποκλείουν τὸ ἓνα τὸ ἄλλο; Δὲν ἀποτελεῖ ή ὑπαγωγὴ στὴν ἐπίσημον Ἐκκλησίαν προδοσία τῶν θέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῶν Κατακομβῶν; Θεωρητικῶς θὰ ἔδιδε τὴν ἐντύπωσι αὐτὴ, ἀλλὰ ή ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ δὲν δύναται πολλὰς φορὰς νὰ εἰσέλθῃ σὲ λογικὰ καὶ κανονικὰ πλαίσια. Αὐτὸ συμβαίνει καὶ στὴν περιπτώσει αὐτῆ».

Απὸ τὸ 2000 καὶ ἐξῆς, τὸ Πατριαρχεῖο Μόσχας ἔχει συμπεριλάβει στὸ ἐκκλησιαστικὸ του ἡμερολόγιο μίᾳ ὀλόκληρη σειρὰ Νεομαρτύρων καὶ Ὁμολογητῶν, ἡ Ἀγιότης τῶν ὁποίων εἶχε διακηρυχθῆ τὸ 1981 ὑπὸ τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Διασπορᾷ, καὶ οἱ ὅποιοι εἶχαν διακόψει τὴν κοινωνία τους μὲ αὐτό, καθὼς καὶ τὴν μνημόνευσι τοῦ Μητροπολίτου –μετέπειτα Πατριάρχου– Σεργίου (Στραγκορόντσκυ).

Μεταξὺ αὐτῶν εὐρίσκονται ὁ Μητροπολίτης Κύριλλος (Σμυρνῶφ), ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ (Σαμοῖλοβιτς), ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πέτρος (Ζβέρεφ), ὁ Ἐπίσκοπος Βίκτωρ (Ὁστροβίντωφ), ὁ Ἐπίσκοπος Δαμασκηνὸς (Τσέντρικ), ὁ Ἐπίσκοπος Βασίλειος (Ζέλεντσωφ), καὶ πολλοὶ ἄλλοι Ἀρχιερεῖς, Ἱερεῖς καὶ λαϊκοί.

Ἐπὶ προσθέτως, κατὰ τὴν ἔξαρσι τοῦ ἀγῶνος γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Ἐκκλησίας, μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Μάρτυρες καὶ Ὁμολογητὲς ἐθεώρησαν τὴν προδοσίᾳ τοῦ Μητροπολίτου Σεργίου τόσο σοβαρά, ὥστε ἐθεώρησαν ἀμφοτέρους, αὐτὸν δηλαδὴ καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν Ἀρχιερεῖς καὶ κληρικούς, ὡς ἀποστάτες καὶ ἀρνητὲς τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὰ τελεσθέντα ὑπ' αὐτῶν Μυστήρια, ἄνευ Χάριτος καὶ ἄκυρα.

Τὰ ἀκόλουθα, χάριν παραδείγματος, ἔγραφε ὁ Ἐπίσκοπος Βίκτωρ (Ὁστροβίντωφ):

«Ἀναμειγνύων εἰς ἓνα, κατὰ τὸ μέγα καὶ ἱερώτατον Μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας, παρὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, “τοὺς πιστοὺς μετὰ τῶν ἀπίστων” (πρβλ. Β' Κορ. ς' 14-18), τὴν Ἁγία Ἐκκλησία μετὰ τῶν ἐχθρῶν Αὐτῆς⁵, οἱ ὅποιοι τὴν πολεμοῦν ἕως θανάτου, ὁ Μητροπολίτης, διὰ τῆς βλασφημίου ἐντολῆς του, βεβηλώνει τὴν προσευχητικὴ ἔννοια τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Μυστηρίου καὶ καταλύει τὴν πλήρη Χάριτος σημασία Του γιὰ τὴν αἰώνια σωτηρία τῶν ψυχῶν τῶν Ὁρθοδόξων. Ἐπομένως, ἡ Ἀκολουθία ὄχι μόνον στερεῖται θείας Χάριτος, ἐξ αἰτίας τῆς ἑλλείψεως Χάριτος τοῦ ἐπιτελοῦντος τὸ Μυστήριον, ἀλλὰ ἀποτελεῖ καὶ βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· ἄρα, ἀμφότερα τὰ ἐπιτελοῦντα καὶ συμμετέχον-

---

5. Ὁ Ἐπίσκοπος Βίκτωρ ἔννοεῖ τὴν ἐντολὴ τοῦ Μητροπολίτου Σεργίου νὰ μνημονεύεται ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις κατὰ τὶς Ἱερὰς Ἀκολουθίας.

τα πρόσωπα υποβάλλονται σὲ διπλὴ καταδίκη».

Παρὰ ταῦτα, κατὰ τὸ 2000, τὸ Πατριαρχεῖο Μόσχας διεκήρυξε τὴν Ἀγιότητα τοῦ Ὁμολογητοῦ αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος τὸ ἐθεωροῦσε ὡς ἕναν ἐπίγειο ὄργανισμὸ ἄνευ Χάριτος. Τὰ Λείψανά του ἀνεκομίσθησαν καὶ μετεκομίσθησαν στὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς Μεταμορφώσεως στὴν πόλι τοῦ Κίρωφ (Ρωσία) καὶ σήμερα ἐκτίθενται ἐκεῖ εἰς προσκύνησιν.

Πρέπει, ἄρά γε, νὰ αισθανώμεθα ἄβολα καὶ νὰ ἀρνούμεθα νὰ τιμοῦμε αὐτοὺς τοὺς ἁγίους Μάρτυρες καὶ Ὁμολογητές, ἐπειδὴ τὸ Πατριαρχεῖο Μόσχας σφετερίσθηκε τὸν ἔορτασμό τους;

Ἀντιθέτως, ὀφείλουμε νὰ ἀποκαλύπτουμε τὴν διαστροφή τοῦ Σεργιανισμοῦ, γιὰ τὸν ὁποῖο εἶναι πάρα πολὺ σημαντικὸ νὰ περικλείη στὸ «πάνθεο» τοῦ Ὁμολογητές, οἱ ὁποῖοι ἔχουν διαλάμψει διὰ τῶν ἀγῶνων τους γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς Ἐκκλησίας.

Παρομοίως, εἶναι πάρα πολὺ σημαντικὸ γιὰ τοὺς ὑποστηρικτὲς τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, νὰ περικλείουν στὶς τάξεις τῶν Ἁγίων «τους» δίκαια πρόσωπα, ὅπως τὸν Ἅγιο Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος διέλαμψε διὰ τοῦ ἀγῶνος του ἐναντίον τῆς οἰκουμενιστικῆς αἰρέσεως καὶ τῶν νεωτεριστικῶν παρεκκλίσεων ἐκ τῆς πατερικῆς Πίστεως. Μὲ τὸν τρόπο αὐτό, οἱ ἡγέτες τῆς ἀποστασίας συγχέουν τὸ ψεῦδος μετὰ τῆς ἀληθείας, ἀναμειγνύουν τὶς ἔννοιες, καὶ χρησιμοποιοῦν τὴν αὐθεντία τῶν προμάχων τῆς καθαρότητος τῆς Πίστεως, γιὰ νὰ παραπλανήσουν τοὺς εὐσεβεῖς καὶ νὰ ξεπεράσουν τὴν ἔνστασί τους κατὰ τῆς προδοσίας τῆς Πίστεως ὑπὸ τῶν Οἰκουμενιστῶν.

Διὰ τῆς Διακηρύξεως τῆς Ἀγιότητος τοῦ Θαυματουργοῦ τῆς Σόφιας φαίνεται ὡς νὰ λέγουν: *ἰδοῦ, ἁγιοποιῶμε ἕναν τέτοιο πρόμαχο τῆς καθαρότητος τῆς Πίστεως, πῶς εἶναι δυνατὸν λοιπὸν νὰ νομίσετε ὅτι θὰ προδώσουμε τὴν Πίστι;*

* * *

Ἀλλὰ ἀκόμη τίθεται τὸ ἐξῆς ἐρώτημα: Ἄρά γε, ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ ἐγκατέλειπε τὶς ἀρχικὲς του θέσεις, ὅταν ὑπήχθη στὴν δικαιοδοσία τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας περὶ τὰ μέσα τοῦ 1940;

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Οἰκουμενισμὸ καὶ τὸ Νέο Ἡμερολόγιο, δὲν ὑφίσταται οὐδεμία ἀμφιβολία. Ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ ἐξεφώνησε τὶς περίφημες Εἰσηγήσεις του κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τοῦ Νέου Ἡμερολογίου στὴν Σύνοδο τῆς Μόσχας τὸ 1948, μετὰ τὴν ὑπαγωγή του στὸ Πατριαρχεῖο.

Ἄλλά, τί συμβαίνει ὅσον ἀφορᾷ τὸν Σεργιανισμό; **Δ**ὲν ὑπετάχθη στὸν Πατριάρχη Ἀλέξιο; **Σ**χετικὰ μὲ αὐτό, ὀφείλουμε νὰ λάβουμε ὑπ' ὄψιν, μετὰ προσοχῆς, τὶς ἰδιάζουσες ἱστορικὲς συνθῆκες. **Κ**ατὰ τὴν δεκαετία τοῦ '40, κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου καὶ ἀμέσως μετὰ ἀπὸ αὐτό, οἱ Σοβιετικὲς Ἀρχὲς παρεχώρησαν κάποια ἐλευθερία στὴν ἀνάπτυξι τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ἡ ὁποία ἄρχισε νὰ ἀνα-

στηλώνεται.

Ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς σχετικῆς ἐλευθερίας, ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ δὲν ἐνεπλάκη προσωπικῶς στὶς ἀνομίες τοῦ Σεργιανισμού: **οὐδέποτε** συνειργάσθη μετὰ τῶν Σοβιετικῶν ὑπηρεσιῶν γιὰ τὴν κατάλυσι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν περιορισμὸ τῆς ἐλευθερίας Της· **οὐδέποτε** ἐπέτρεψε τὴν ὑποταγὴ τῆς ἐσωτερικῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς γιὰ τὴν εὐχαρίστησι τῶν Σοβιετικῶν Ἀρχῶν· **οὐδέποτε** συνειργάσθη μετὰ τῶν Ἀρχῶν γιὰ τὴν ἐπίτευξι τῶν πολιτικῶν τους στόχων· **οὐδέποτε** προέφερε ἐπαινετικὸ λόγο γιὰ τὸ κομμουνιστικὸ καθεστῶς.

- **Ν**αί, ὀφείλουμε νὰ ἀναφέρουμε, ὅτι εἶχε τὴν **σχετικὴ αὐτὴ ἐλευθερία** καὶ **οὐδέποτε** εἶχε ὑποβληθῆ στὶς πιέσεις τοῦ καταπιεστικοῦ συστήματος.

Αὐτὲς ἦσαν ἀκριβῶς οἱ ἱστορικὲς συνθῆκες ἕως τὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ '40 καὶ οἱ ἰδιάζουσες περιστάσεις, στὶς ὁποῖες εὐρέθη ὁ ἴδιος κατὰ τὸ σχετικὸ σύντομο χρονικὸ διάστημα αὐτῶν τῶν τελευταίων τεσσάρων ἐτῶν τοῦ βίου του.

- **Ὅ**ταν ὁμως αὐτὴ ἡ περίοδος ἔληξε καὶ σχεδιάσθηκαν τὰ πρῶτα **καταπιεστικὰ μέτρα** κατὰ τοῦ Ἁγίου—στέρησις τῆς θέσεώς του στὴν Βουλγαρία καὶ ἀνάκλησις στὴν Σοβιετικὴ Ἑνωσι, ἡ ὁποία συνήθως κατέληγε στὴν ἐξορία εἰς ἀπόμακρη Μονὴ ἢ ἀποστολὴ σὲ κάποιο στρατόπεδο— **προτοῦ νὰ ἐφαρμοσθοῦν, ὁ Ἅγιος ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.**

Μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου, ἐκ τῶν πληροφοριῶν τὶς ὁποῖες κατέχουμε σήμερα διὰ τῶν ἐκδοθέντων ἀρχειακῶν ἐγγράφων, καθὼς καὶ ἐκ τῶν μετέπειτα ἱστορικῶν ἐξελιξέων, δυνάμεθα νὰ ἐπισημά-
νουμε, ὅτι οἱ **ἐλπίδες** τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ γιὰ **περαιτέρω διεύρυνσι**

τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἐκκλησίας στὴν Ρωσία καὶ εὐνοϊκὲς συνθήκες ἱεραποστολικοῦ ἔργου μεταξὺ τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ **διεψεύσθησαν.**

Ἐπὶ πλέον, οἱ προσδοκίαι του, ὅσον ἀφορᾷ τὴν θετικὴ μεταβολὴ τῆς πολιτικῆς τῶν Σοβιετικῶν Ἀρχῶν ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι θὰ παρέμενε σταθερὴ καὶ ὅτι οἱ **θετικὲς διαθέσεις** θὰ ἐβάθυναν, δὲν ἐξεπληρώθησαν.

Αὐτὲς οἱ **ἐλπίδες** καὶ **προσδοκίαι** ἀποτελοῦσαν σημαντικὸ παράγοντα στὴν λῆψι τῆς ἀποφάσεώς του νὰ ὑπαχθῆ στὸ Πατριαρχεῖο Μόσχας. **Ἀ**πεδείχθησαν ὅμως **ἐσφαλμένες.**

Ἡ θετικὴ στάσις τῶν Ἀρχῶν, ὅπως ἀπεδείχθη, ἦταν μόνο σκόπιμη προσωρινὴ ὑποχωρήσις τοῦ ἀθεϊστικοῦ καθεστῶτος, τὸ ὁποῖο, ἐντὸς ὀλίγου, ἄρχισε ἐκ νέου νὰ περιορίζῃ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ.

Εἶναι χαρακτηριστικὸ τῶν ἀνθρώπων νὰ λανθάνουν στὶς κρίσεις τους καὶ ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ δὲν ἀποτελεῖ ἐξαιρέσι.

Ὡστόσο, ὀφείλουμε νὰ σημειώσουμε, ὅτι ἡ ἀπόλυτη ἀγνότης καὶ ἡ ἀνιδιοτέλεια τῶν κινήτρων, τὰ ὁποῖα τὸν ὠδηγοῦσαν στὴν λῆψι τῶν ἀποφάσεων του καὶ στὶς πράξεις του εἶναι ὑπεράνω πάσης ἀμφιβολίας.

Τέλος, ἡ Ἁγιότης Του εἶναι ἀδιαμφισβήτητος, ἐφ' ὅσον ἐπιβεβαιώνεται ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποῖος ἀπείρως καὶ συνεχῶς παρέχει τὴν Χάρι καὶ τὴν Ἀντίληψί Του εἰς ὅσους πιστοὺς ἐπικαλοῦνται τὴν μεσιτείαν τοῦ Θαυματουργοῦ τῆς Σόφιας στὴν προσευχή τους.

